

Република Србија
ВЛАДА

Канцеларија за регулаторну реформу и
анализу ефеката прописа

Број: 011-00-00110/2013-01

Београд, Рузвелтова 61

Датум: 30.12.2013. године

Београд

ПРЕДМЕТ: Мишљење о томе да ли Нацрт закона о заштити потрошача садржи анализу ефеката у складу са чл. 40. и 46. Пословника Владе („Сл. гласник РС“, бр. 61/06 - пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11 и 30/13).

У складу са чланом 2. Уредбе о Канцеларији за регулаторну реформу и анализу ефеката прописа („Сл. гласник РС“, број 89/10), даје се:

МИШЉЕЊЕ

Приложена анализа ефекта Нацрта закона о заштити потрошача, коју је Канцеларији за регулаторну реформу и анализу ефеката прописа поднело на мишљење Министарство спољне и унутрашње трговине и телекомуникација, под бројем 011-00-00542/2013-03 од 12.12.2013. године **САДРЖИ АНАЛИЗУ ЕФЕКТА ПРОПИСА.**

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Министарство спољне и унутрашње трговине и телекомуникација (у даљем тексту: обрађивач прописа) доставило је Канцеларији за регулаторну реформу и анализу ефеката прописа (у даљем тексту: Канцеларија) на мишљење Нацрт закона о заштити потрошача (у даљем тексту: Нацрт закона), са Образложењем и Анализом ефеката прописа.

У Образложењу и Анализи ефеката закона, обрађивач прописа је одговорио на сва питања формулисана у складу са чланом 40. Пословника Владе („Сл. гласник РС“, бр. 61/06 - пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11 и 37/11), те је тиме испунио своју обавезу у формалном смислу.

ПРИМЕДБЕ КАНЦЕЛАРИЈЕ НА ДОСТАВЉЕНУ АНАЛИЗУ ЕФЕКТА НАЦРТА ЗАКОНА

Канцеларија истиче да је обрађивач прописа идентификовао главне проблеме из области заштите потрошача и предочио из којих разлога је доношење Нацрта закона потребно. Такође, Канцеларија истиче да је, без обзира на истакнуте примедбе у наставку текста овог мишљења, обрађивач прописа представио добру и опсежну анализу ефеката Нацрта закона, укључујући и информације добијене *ex post* анализом важећег закона.

Канцеларија је мишљења, с обзиром на значај материје коју закон регулише, да би било целисходно да је обрађивач прописа још детаљније разрадио уочене проблеме у пракси, презентацијом већег броја квалитативних и квантитативних података у вези њих, попут оних да ли постоје проблеми који су карактеристични за продају појединих врста роба и идентификовати их, представити проблеме у вези са одређеним начином куповине, из којих разлога је колективна заштита у нашем праву неприменљива како се наводи итд.

У оквиру питања *да ли су заинтересоване стране имале прилике да изнесу своје ставове* наведено је да је Министарство спољне и унутрашње трговине и телекомуникација, организовало јавну расправу која је трајала од 27. септембра до 27. октобра 2013. године, и то:

- 1) постављањем Нацрта закона о заштити потрошача на сајт Министарства у трајању од 30 дана и обавештењем да је покренута јавна расправа ради прибављања мишљења стручне и шире јавности о Нацрту закона,
- 2) организовањем централне јавне расправе у форми округлог стола 9. октобра 2013. године у просторијама Привредне коморе Србије.

Канцеларија овом приликом подсећа обрађивача прописа да је податке о спроведеној јавној расправи потребно и допунити информацијама у вези тога које стране су узеле учешће у њој, које коментаре и сугестије су доставиле, као и који коментари и сугестије су усвојени, који нису и из којих разлога. Такође, оно што је у оквиру одговара на ово питање потребно представити јесте на који начин (фокус групе, експертске групе, анкете, формална јавна расправа и сл.) и у ком року су вршене консултације са заинтересованим странама, као и како се поступало са прикупљеним коментарима и предлозима, тј. који су усвојени, а који нису и из којих разлога. Најзад, Канцеларија истиче да Министарство није на својој интернет страници објавило извештај са спроведене јавне расправе, те да Канцеларија није била у могућности да дође до напред наведених тражених података.

Приликом одговора на питање *На кога и како ће утицати решења предложена у Закону*, обрађивач прописа је требало да детаљно анализира ефекте законског решења предвиђеног **чланом 134. став 1. Нацрта закона**, који предвиђа да за упис удружења и савеза у Евиденцију је неопходно да удружење, односно савез испуњава следеће услове:

- 1) да заштита потрошача представља њихову основну делатност;

- 2) да је у области заштите потрошача активно најмање три године;
- 3) да располаже одговарајућим кадровским, материјалним и техничким капацитетима неопходним за обављање делатности заштите потрошача;
- 4) да представници удружења, односно савеза поседују одговарајуће искуство, стручност и вештину за обављање делатности у области заштите потрошача;
- 5) да достави извештај Министарству о спроведеним активностима и постигнутим резултатима у области заштите потрошача, укључујући и пратећи финансијски извештај, чиме се потврђује искуство у овој области у периоду од најмање три године.

Канцеларија поставља питање обрађивачу прописа из којих разлога се определио за овакво законско решење, тачније какве потенцијалне ефекте на оснивање нових удружења може имати овако постављена законска одредба. Такође, поставља се питање какав утицај може имати и на постојећа удружења која су активна у области заштите потрошача мање од три године. Најзад, поставља се питање на који начин ће се подзаконским актима ближе разрадити тачка 3) , односно да ли ће услови бити строги те имати непосредан утицај на оснивање нових удружења, односно на постојећа удружења. Канцеларија истиче значај детаљне анализе ефеката оваквог законског решења, нарочито имајући у виду да удружења, односно савези уписани у Евиденцију, стичу одговорачућа права прописана чланом 135. и 136. Нацрта закона.

Члан 139. став 2. Нацрта закона предвиђа да министарство води Национални регистар потрошачких приговора.

Канцеларија истиче да обрађивач прописа није ни у Анализи ефеката, а ни у Образложењу Нацрта закона навео колике ће потенцијалне трошкове створити формирање и вођење Националног регистра потрошачких приговора, те да ли министарство располаже потребним капацитетима за формирање и ажурирање истог.

Члан 146. Нацрта закона у ставу 1. прописје да поступак заштите колективног интереса покреће и води Министарство, по захтеву овлашћеног лица или по службеној дужности, а у **ставу 3.** истог члана предвиђа да Министарство покреће поступак заштите колективног интереса потрошача по службеној дужности, када на основу достављених иницијатива, информација и других расположивих података, основано претпостави постојање повреде колективног интереса потрошача. Затим у **члану 147.** Нацрта закона стоји да захтев за заштиту колективног интереса потрошача могу да поднесу евидентирана удружења или савези. Најзад, чланом **члан 149. став 1.** прописано је да Министарство решењем одлучује о постојању повреде и одређивању мере.

Канцеларија скреће пажњу обрађивачу прописа да се из овакво постављеног законског оквира не може јасно установити, у случају када поступак заштите колективног интереса покреће и води Министарство по службеној дужности, да ли министарство и покреће поступак заштите колективног интереса и одлучује о истом. Ако је тако, Канцеларија наглашава да овакво законско решење потребно поткрепити упоредноправним решењима и ефектима.

Члан 98. став 5. Нацрта закона предвиђа да у случају раскида уговора због тога што потрошач не може да прихвати измене уговора, укључујући измену продајне цене туристичког путовања, организатор односно посредник је дужан да изврши повраћај уплаћених средстава у пуном износу без умањења.

Канцеларија је мишљења да је изузетно значајно ову законску одредбу допунити прописивањем рока у ком је организатор односно посредник дужан да изврши повраћај уплаћених средстава, у цињу ефикасније заштите потрошача.

Имајући у виду све наведено, Канцеларија констатује да анализа ефеката Нацрта закона о заштити потрошача коју је Канцеларији за регулаторну реформу и анализу ефеката прописа поднело на мишљење Министарство спољне и унутрашње трговине и телекомуникација САДРЖИ АНАЛИЗУ ЕФЕКТА ПРОПИСА.

ДИРЕКТОР

Мира Прокопијевић